

WLOOR

Wijs beleid door overleg

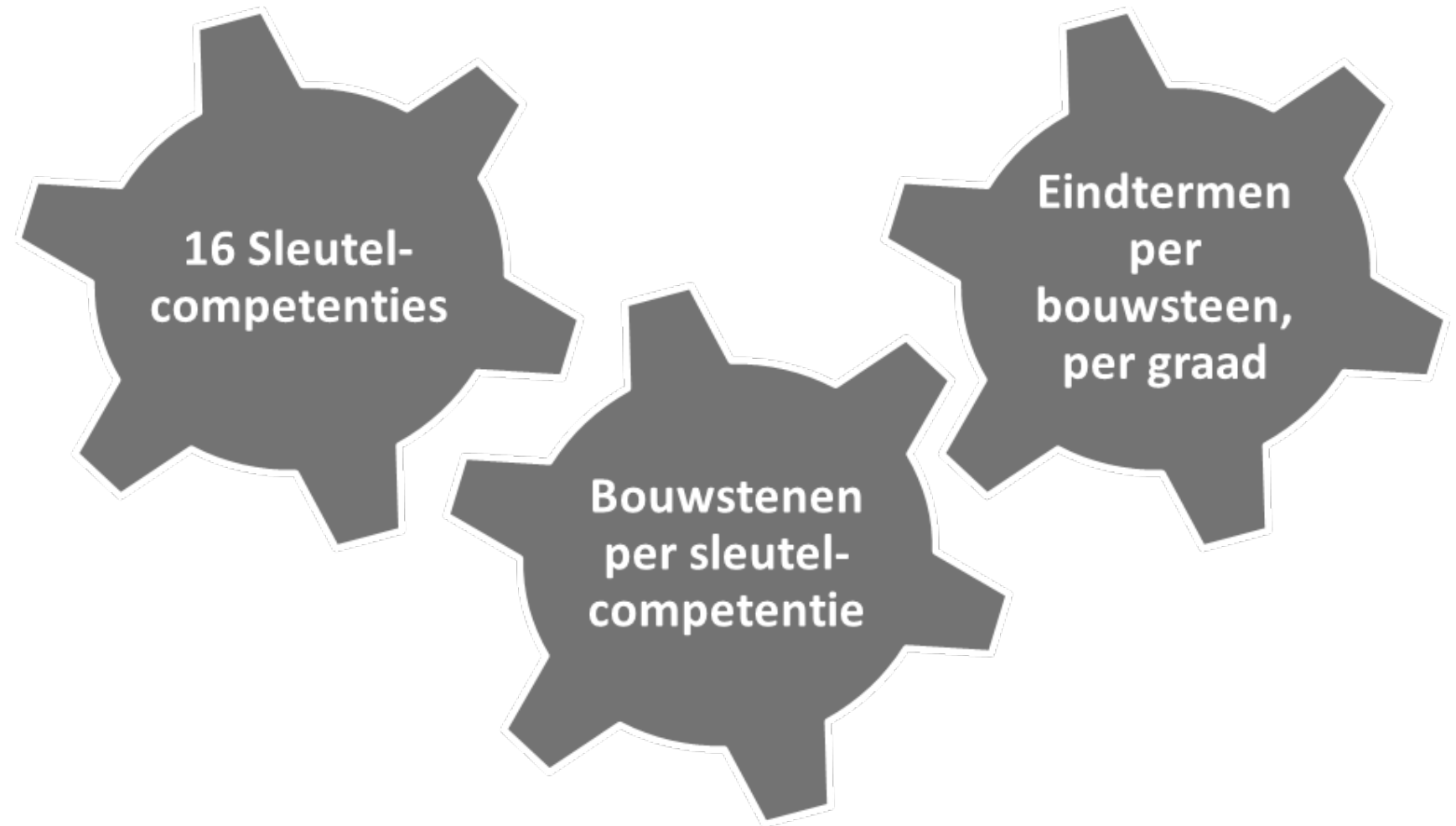
De nieuwe eindtermen
2de en 3de graad

Overzicht

Plenaire toelichting

- Wat is gemeenschappelijk met de eerste graad?
- Structuur en organisatie tweede en derde graad: matrix
- Inhoudelijke invulling tweede en derde graad
- Inzoomen op specifieke eindtermen

Wat is gemeenschappelijk met de eerste graad?

Wat is gemeenschappelijk met de eerste graad?

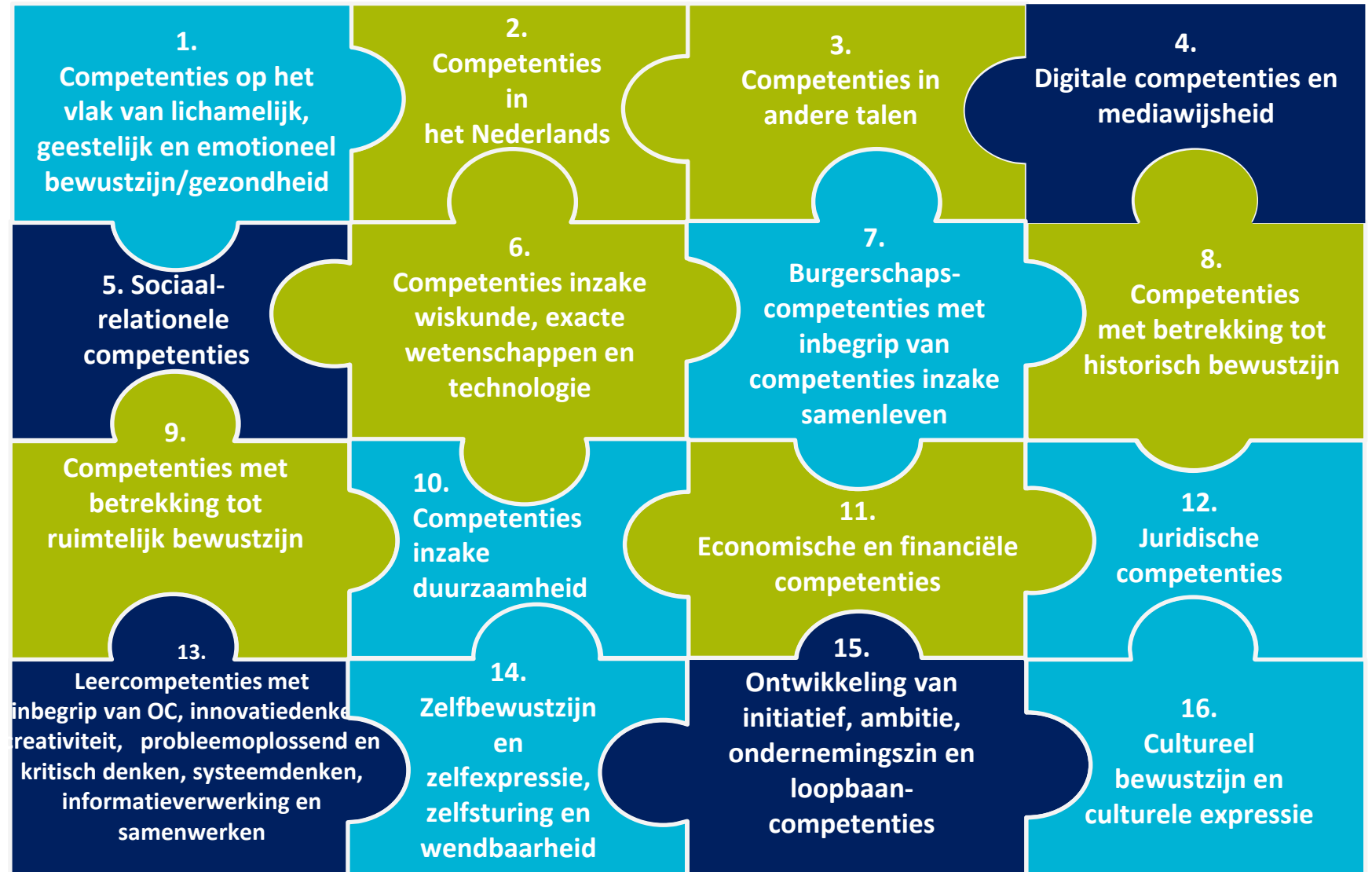
Transversale eindtermen

in samenhang met andere sleutelcompetenties
(Voor alle finaliteiten hetzelfde)

Inhoudelijke eindtermen

de transversale ET maken hier integraal deel van uit
(Verschillend per finaliteit)

Mix van transversale en inhoudelijke eindtermen

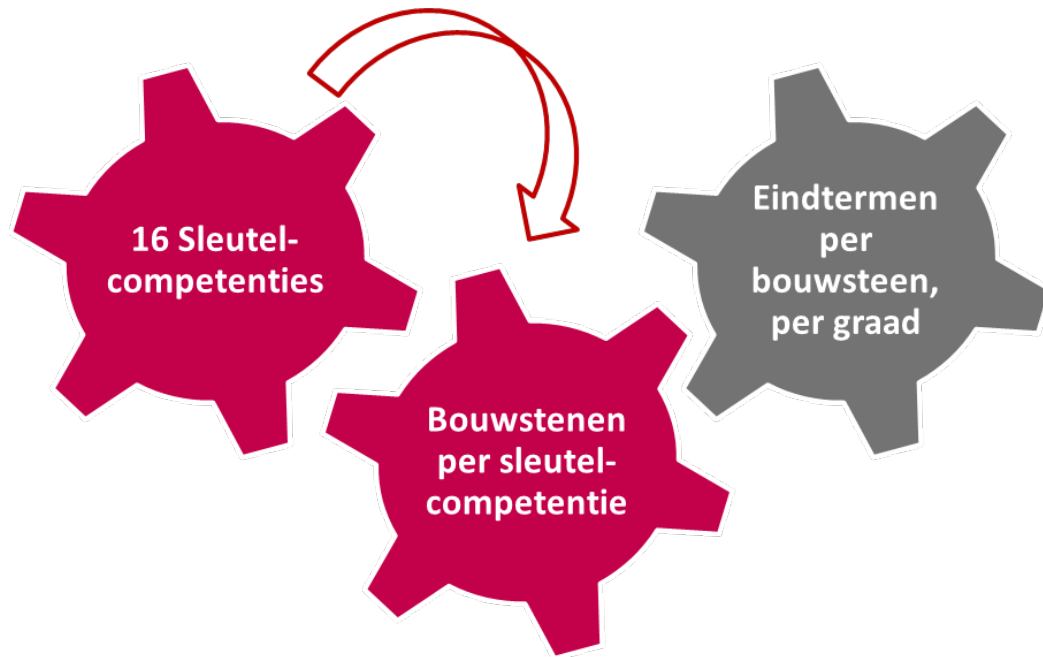

16 Sleutel-competenties

Eindtermen per bouwsteen, per graad

Bouwstenen per sleutel-competentie

Wat is gemeenschappelijk met de eerste graad?

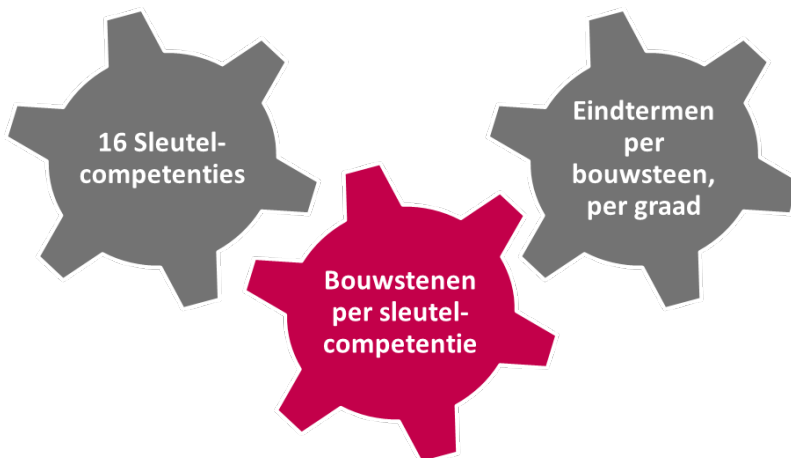

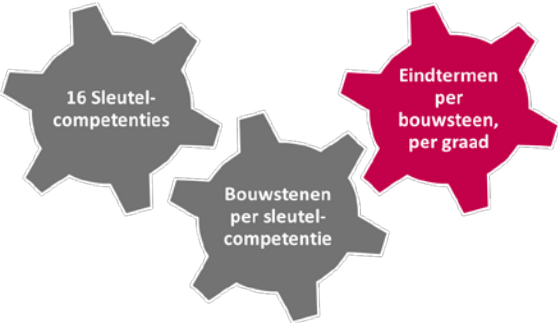
BOUWSTENEN

- Inhoudelijke richting over de graden heen
- Generiek geformuleerd
- Zorgen voor consistentie en coherentie over de graden heen
- Niet decretaal verankerd

Wat is gemeenschappelijk met de eerste graad?

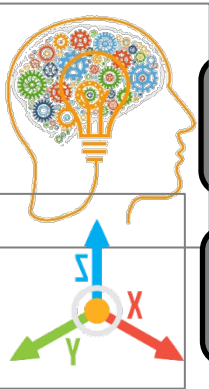
- 16 sleutelcompetenties
- bouwstenen:
  - bv. historisch bewustzijn
    - historische fenomenen situeren in een historisch referentiekader
    - kritisch reflecteren met en over historische bronnen
    - tot beargumenteerde historische beeldvorming komen vanuit verschillende perspectieven
    - over de complexe relatie tussen verleden, heden en toekomst reflecteren en deze duiden

Wat is gemeenschappelijk met de eerste graad?

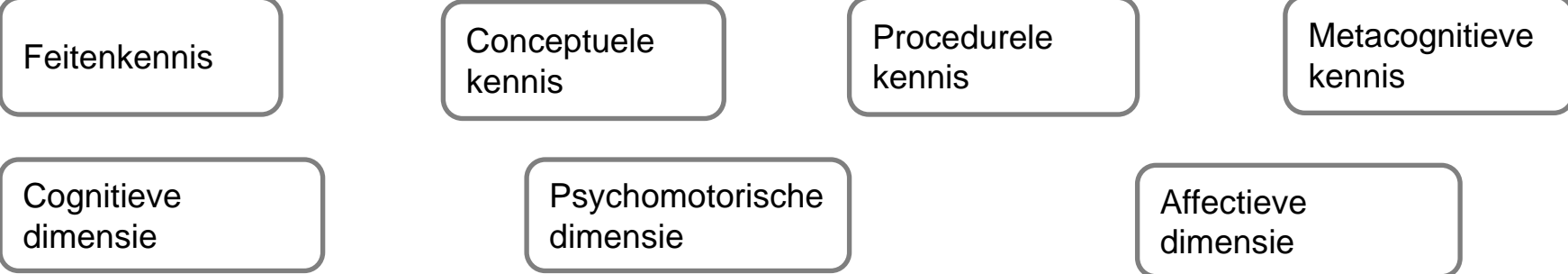
Competentiegerichte formulering met evalueerbaar handelingswerkwoord

Noodzakelijke kennis* om de eindterm te bereiken

Dimensie van de eindterm

Beheersingsniveau per dimensie

Onthouden	Een vaardigheid observeren en nadoen	Open staan voor opvattingen, gedrag, gebeurtenissen, informatie, taken, strategieën
Begrijpen	Een vaardigheid uitvoeren na instructie of uit het geheugen	Reageren op opvattingen, gedrag, gebeurtenissen, informatie, taken, strategieën
Toepassen	Een vaardigheid zelfstandig uitvoeren	Voorkeur tonen voor opvattingen, gedrag, gebeurtenissen, informatie, taken, strategieën
Analyseren	Een vaardigheid in een andere vorm toepassen en integreren met andere kennis en vaardigheden	Handelen vanuit een persoonlijk kader waarin voorkeuren voor waarden, opvattingen, ... geïnternaliseerd zijn, maar waarbij nog aandacht nodig is voor de balans tussen de conflicterende aspecten
Evalueren	Een vaardigheid, in combinatie met andere vaardigheden, natuurlijk en automatisch toepassen	Consistent en authentiek handelen vanuit een geïnternaliseerd en persoonlijk kader
Creëren		

REALISATIE-VEPLICHTING
(UITGEZONDERD ATTITUDES)

SPANNINGSVELD

ET bavo <>

beschikbare tijd

- Nieuwe accenten ET's bavo: artistieke vorming, digitale competenties, financieel-economische competenties ...
- Eerste graad:
  - 1A: 27 uur
  - 1B: 27 uur
  - 2A: 25 uur (+1)
  - 2B: 20 uur (+4)
- Tweede en derde graad: afhankelijk van de finaliteit (doorstroom, doorstroom/arbeidsmarkt, arbeidsmarkt) minder tijd beschikbaar voor de basisvorming

SPANNINGSVELD

ET bavo <>

beschikbare tijd

- Voorbeeld:
  - tweede graad bso
    - bavo = gem. 10 uur
  - derde graad bso
    - bavo = gem. 8 uur
  - <> 2B = 20 uur

Structuur en organisatie tweede en derde graad

Matrix

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT		Buso Beschermd arbeidsmilieu/ dagbesteding
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bso	Buso OV3	
Economie en organisatie	Light Gray	Light Gray	Light Gray	Light Gray	Light Gray	Light Gray
Kunst en creatie		Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Land- en tuinbouw		Light Gray	Light Gray	Light Gray	Light Gray	Light Gray
Maatschappij en welzijn		Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Sport		Light Gray	Light Gray	Light Gray	Light Gray	Light Gray
STEM		Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Taal en cultuur		Light Gray	Light Gray	Light Gray	Light Gray	Light Gray
Voeding en horeca		Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow

Matrix: voorbeelden tweede graad

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT		Buso Beschermd arbeidsmilieu/ dagbesteding
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bs0	Buso OV3	
Economie en organisatie	Humane wetenschappen					
Kunst en creatie						
Land- en tuinbouw						
Maatschappij en welzijn		Maatschappij- en welzijns-wetenschappen	Maatschappij en welzijn	Haar- en Schoonheidsverzorging		
Sport						
STEM						
Taal en cultuur						
Voeding en horeca						

Matrix: voorbeelden derde graad

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT		Buso Beschermd arbeidsmilieu/ dagbesteding
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bsa	Buso OV3	
Economie en organisatie	Humane wetenschappen					
Kunst en creatie						
Land- en tuinbouw						
Maatschappij en welzijn		Welzijns-wetenschappen	Gezondheidszorg	Haarverzorging		
			Opvoeding en begeleiding	Schoonheidsverzorging		
Sport						
STEM						
Taal en cultuur						
Voeding en horeca						

Vergelijking met het huidige aanbod

Nieuwe studierichtingen

Matrix: derde graad

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT		Buso Beschermd arbeidsmilieu/ dagbesteding
	Domein- overschrijdend (aso)	Domein- gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bso	Buso OV3	
Economie en organisatie						
Kunst en creatie						
Land- en tuinbouw						
Maatschappij en welzijn						
Sport						
STEM		Informatie- en comm. wet.				
Taal en cultuur		Taal- en comm. wet.				
Voeding en horeca						

Vergelijking met het huidige aanbod

Herprofilering studierichtingen

Matrix tweede graad

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT		Buso Beschermde werkomgeving
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bsa	Buso OV3	
Economie en organisatie	Humane wetenschappen <i>Humane wetenschappen (aso)</i>					
Kunst en creatie						
Land- en tuinbouw						
Maatschappij en welzijn		Maatschappij- en welzijns-wetenschappen	Maatschappij en welzijn	Haar- en Schoonheidsverzorging		
		<i>Sociale en technische wetenschappen (tso)</i>	(...)	<i>Haarverzorging (bsa) + Bio-esthetiek (tso)</i>		
Sport						

Vergelijking met het huidige aanbod

Herprofilering studierichtingen

Matrix: derde graad

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT		Buso Beschermd arbeidsmilieu / dagbesteding
	Domein- overschrijdend (aso)	Domein- gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bs0	Buso OV3	
Economie en organisatie	Humane weten- schappen <i>Humane wetenschappen (aso)</i>					
Kunst en creatie						
Land- en tuinbouw						
Maatschappij en welzijn		Welzijns- weten- schappen	Gezond- heidszorg	Haarver- zorging		
		Opvoeding en begeleiding	Schoon- heids- verzorging			
		<i>Sociale en technische weten- schappen (tso)</i>	<i>Gez.- en welzijns- (tso)</i>	<i>Haarzorg (bso)</i>		
			<i>Jeugd- en gehandicap- tenzorg (tso)</i>	<i>Schoon- heidsver- zorging (tso)</i>		

Inhoudelijke invulling

Samenstelling studierichtingen

- D-finaliteit: ET D +
- D/A-finaliteit: ET D/A + ... + ...
- A-finaliteit: ET A + ...

Matrix 2de-3de graad

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT	Buso OV1 en OV2 Beschermd arbeidsmilieu/ dagbesteding
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bso	
Economie en organisatie	ET D		ET D/A	ET A	
Kunst en creatie					
Land- en tuinbouw					
Maatschappij en welzijn					
Sport					
STEM					
Taal en cultuur					
Voeding en horeca					

(Buso OV3: ontwikkelingsdoelen)

Matrix 2de graad

SPANNINGSVELD
dezelfde ET bavo
voor doorstroom

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT		Buso OV1 en OV2 Beschermd arbeidsmilieu/ dagbesteding
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bso	Buso OV3	
Economie en organisatie	ET D Humane wetenschappen Maatsch.- en welzijns-wet. Natuur-wetenschappen Techno-logische wet.		ET D/A	ET A		
Kunst en creatie						
Land- en tuinbouw						
Maatschappij en welzijn						
Sport						
STEM						
Taal en cultuur						
Voeding en horeca						

Inhoudelijke invulling

Samenstelling studierichtingen

- D-finaliteit: ET D + SPET
- D/A-finaliteit: ET D/A + SPET + ...
- A-finaliteit: ET A + ...

Inhoudelijke invulling

“Specifieke eindtermen zijn doelen met betrekking tot de vaardigheden, de specifieke kennis, inzichten en attitudes waarover een leerling van het voltijds secundair onderwijs beschikt om vervolgonderwijs aan te vatten.”
(CODEX SO, art. 145)

Inhoudelijke invulling

“Specifieke eindtermen worden vastgelegd voor het tweede leerjaar van de derde graad van:

1° domeinoverschrijdende doorstroomrichtingen (aso);

2° domeingebonden doorstroomrichtingen (kso/tso);

3° richtingen met dubbele finaliteit (tso/kso).

Met betrekking tot de specifieke eindtermen worden de cesuurdoelen voor de tweede graad in samenspraak met de overheid via een protocolakkoord door de onderwijsverstrekkers vastgelegd.” (CODEX SO, art. 145)

Matrix 3de graad

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT	Buso OV1 en OV2 Beschermd arbeidsmilieu/ dagbesteding
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bso Buso OV3	
Economie en organisatie	ET D + SPET		ET D/A + SPET	ET A	
Kunst en creatie					
Land- en tuinbouw					
Maatschappij en welzijn					
Sport					
STEM					
Taal en cultuur					
Voeding en horeca					

Inhoudelijke invulling

Samenstelling studierichtingen

- D-finaliteit: ET D + SPET
- D/A-finaliteit: ET D/A + SPET + BK('s)
- A-finaliteit: ET A + BK('s)

Een beroepskwalificatie is een afgerond en ingeschaald geheel van competenties waarmee een beroep kan worden uitgeoefend.

Voorbeeld: BK Schoonheidsspecialist

Matrix 3de graad

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT	Buso OV1 en OV2 Beschermd arbeidsmilieu/ dagbesteding
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bso Buso OV3	
Economie en organisatie	ET D + SPET		ET D/A + SPET + BK('s)	ET A + BK('s)	
Kunst en creatie					
Land- en tuinbouw					
Maatschappij en welzijn					
Sport					
STEM					
Taal en cultuur					
Voeding en horeca					

Matrix 3de graad

- *Buso OV3: smallere beroepskwalificaties*

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT		Buso OV1 en OV2 Beschermd arb
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bso	Buso OV3	
Economie en organisatie	ET D + SPET		ET D/A + SPET + BK('s)	ET A +BK ('s)		
Kunst en creatie						
Land- en tuinbouw						
Maatschappij en welzijn						
Sport						
STEM						
Taal en cultuur						
Voeding en horeca						

Haarverzorging: ET A + BK Kapper

Matrix 3de graad

SPANNINGSVELD
 SR D/A: ET bavo +
 SPET + BK('s)

	DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT		Buso OV1 en OV2
	Domein-overschrijdend (aso)	Domein-gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bso	Buso	Beschermd (familieu/)
Economie en organisatie	ET D + SPET		ET D/A + SPET + BK('s)			
Kunst en creatie						
Land- en tuinbouw						
Maatschappij en welzijn						
Sport						
STEM						
Taal en cultuur						
Voeding en horeca						

Mechanische vormingstechnieken:
 eindtermen + specifieke eindtermen + BK Omsteller plaatbewerking (4), BK Omsteller verspaning (4) en BK Monteerder-afregelaar (4)

Inzoomen op Specifieke Eindtermen (SPET)

DOORSTROOM		DUBBEL D/A	ARBEIDSMARKT
Domeinover- schrijdend (aso)	Domein- gebonden (kso/tso)	(kso/tso)	(d)bs0
Basisvorming Doorstroom		Basisvorming Dubbele finaliteit	Basisvorming Arbeidsmarkt
SPET gericht op doorstroom HO		SPET gericht op doorstroom HO	
Brede waaier ABA-PBA	Specifieke ABA-PBA	Specifieke PBA	
		BK('s)	BK('s)

Uitgangspunt SPET

Specifieke eindtermen zijn gericht op het verhogen van de slaagkansen van leerlingen in het 1^e jaar HO (afhankelijk van de finaliteit brede waaier/specifieke ABA/PBA)

Uitgangspunt BK('s)

Een beroepskwalificatie schetst de nodige competenties om een bepaald beroep uit te oefenen. De onderwijskundige vertaling ervan is gericht op een succesvolle doorstroom naar de arbeidsmarkt

Inzoomen op Specifieke Eindtermen

Van uitgangspunten naar invulling van SPET

Een doorstroomprofiel van een richting geeft een overzicht van logische vervolgopleidingen in het HO.

- Criteria
- Inhoudelijke verwantschap (leidt tot samenhang en differentiatie)
  - Participatiegraad
  - Vertegenwoordiging in opleiding HO
  - Studierendement

LOGISCH ≠ MOGELIJK

Gerangschikt in 3 wetenschaps-domeinen

ABA / PBA

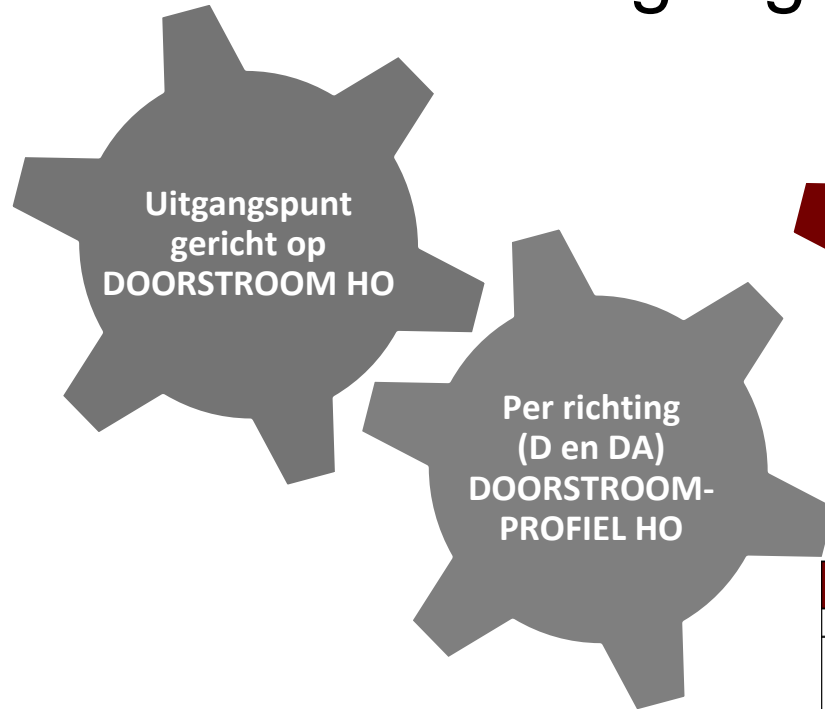
Voorbeeld van een doorstroomprofiel	
	Humane wetenschappen
Geesteswetenschap	Archeologie en Kunstwetenschappen, Geschiedenis, Godgeleerdheid, Godsdienstwetenschappen en Kerkelijk recht, Wijsbegeerte en Moraalwetenschappen
Natuurwetenschap	/ Gezondheidszorg
Sociale wetenschap	Psychologie en Pedagogische wetenschappen / Gecombineerde studiegebieden (Pedagogie van het jonge kind), Sociaal-agogisch werk
	Gecombineerde studiegebieden (Global communication, International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen), Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen / Onderwijs
	/ Handelswetenschappen en Bedrijfskunde (Journalistiek)

Studiegebied: volledig - meerdere opleidingen

Studiegebied (...): enkel de opleiding tussen haakjes

Inzoomen op Specifieke Eindtermen

Van uitgangspunten naar invulling van SPET

Een onderdeel van een wetenschapsdomein verwijst naar een specifieke inhoudelijke afbakening. Deze inhouden verhogen de doorstroomkansen conform het gekleurde doorstroomprofiel.

Voorbeeld van een doorstroomprofiel

	Humane wetenschappen
Geesteswetenschap	Archeologie en Kunstwetenschappen, Geschiedenis, Godgeleerdheid, Godsdienstwetenschappen en Kerkelijk recht, Wijsbegeerte en Moraalwetenschappen
Natuurwetenschap	/ Gezondheidszorg
Sociale wetenschap	Psychologie en Pedagogische wetenschappen / Gecombineerde studiegebieden (Pedagogie van het jonge kind), Sociaal-agogisch werk
	Gecombineerde studiegebieden (Global communication, International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen), Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen / Onderwijs
	/ Handelswetenschappen en Bedrijfskunde (Journalistiek)

Voorbeeld onderdelen van wetenschapsdomeinen voor studierichting

Humane wetenschappen

Generieke doorstroomcompetenties

Kunstbeschouwing

Uitgebreide filosofie

Uitgebreide statistiek

Algemene gedragswetenschappen

Samenleving en politiek:

sociale en humane wetenschappen,

communicatiewetenschappen

Sociale aspecten van recht

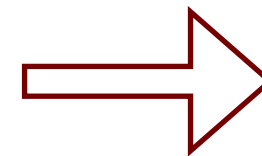

Inzoomen op Specifieke Eindtermen

Van uitgangspunten naar invulling van SPET

Voorbeeld onderdelen van wetenschapsdomeinen voor studierichting
Humane wetenschappen
Generieke doorstroomcompetenties
Kunstbeschouwing
Uitgebreide filosofie
Uitgebreide statistiek
Algemene gedragswetenschappen
Samenleving en politiek: sociale en humane wetenschappen, communicatiewetenschappen
Sociale aspecten van recht

Voorbeeld SPET Algemene gedragswetenschappen	
De leerlingen reflecteren over sociaal gedrag aan de hand van sociaalpsychologische theorieën.	
Met inbegrip van kennis	
*Feitenkennis	
- Vakterminologie inherent aan de afbakening van de eindterm	
*Conceptuele kennis	
- Elementen van persoonlijkheid: identiteit, trekken, emotie, zelfconcept, temperament, coping, veerkracht, motivatie	
- Persoonlijkheidstheorieën zoals humanistische theorieën, dispositionele theorieën, psychodynamische theorieën, sociaal-cognitivistische theorieën	
- De invloed van genetische en omgevingsfactoren en de interactie tussen beide op de ontwikkeling van persoonlijkheid	
*Procedurele kennis	
- Vergelijken van persoonlijkheidstheorieën zoals op basis van cross-cultureel perspectief, klassiek en recent onderzoek	
Met inbegrip van dimensies eindterm	
*Cognitieve dimensie	Analyseren

Inzoomen op Specifieke Eindtermen

RESULTAAT
Per studierichting

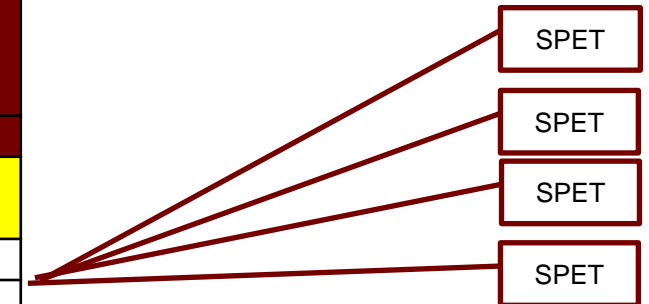
- **UNIEK** doorstroomprofiel
- **UNIEKE COMBINATIE** van onderdelen van wetenschapsdomeinen
- **UNIEKE SET SPET**

Voorbeeld van een doorstroomprofiel

	Humane wetenschappen
Geesteswetenschap	Archeologie en Kunstwetenschappen, Geschiedenis, Godgeleerdheid, Godsdienstwetenschappen en Kerkelijk recht, Wijsbegeerte en Moraalwetenschappen
Natuurwetenschap	/ Gezondheidszorg
Sociale wetenschap	Psychologie en Pedagogische wetenschappen / Gecombineerde studiegebieden (Pedagogie van het jonge kind), Sociaal-agogisch werk
	Gecombineerde studiegebieden (Global communication, International Affairs, Sociaal-economische wetenschappen), Politieke en Sociale wetenschappen, Rechten, Notariaat en Criminologische wetenschappen / Onderwijs
	/ Handelswetenschappen en Bedrijfskunde (Journalistiek)

Voorbeeld onderdelen van wetenschapsdomeinen voor studierichting

Humane wetenschappen
Generieke doorstroomcompetenties
Kunstbeschouwing
Uitgebreide filosofie
Uitgebreide statistiek
Algemene gedragswetenschappen
Samenleving en politiek: sociale en humane wetenschappen, communicatiewetenschappen
Sociale aspecten van recht

Inzoomen op Specifieke Eindtermen

Enkele kanttekeningen en spanningsvelden

Samenhang en differentiatie

Uniek profiel voor DA soms enkel op basis van gekoppelde BK('s)

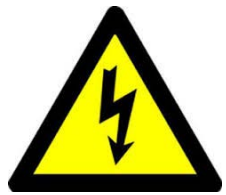
DA: SPET ook vanuit inhoudelijke verdieping BK

Verskil met huidige invulling SPET

Nieuwe richtingen

leerlingenprofielen

Wetenschaps-domein	Humane Wetenschappen (D – domeinoverschrijdend)	Welzijnswetenschappen (D – domeingebonden)	Gezondheidszorg (DA) BK Verzorgende (4) en BK Zorgkundige (4)
Algemene doorstroom-competenties	Generieke doorstroomcompetenties	Generieke doorstroomcompetenties	Generieke doorstroomcompetenties
Kunst en cultuur	Kunstbeschouwing		
Filosofie	Uitgebreide filosofie	Pakket uit filosofie	Toegepaste filosofie
Wiskunde	Uitgebreide statistiek	Uitgebreide statistiek	
Biologie		Fysiologie en anatomie van de mens	Toegepaste fysiologie en anatomie van de mens
Gedragswetenschappen	Algemene gedragswetenschappen	Algemene gedragswetenschappen	Toegepaste gedragswetenschappen: toegepaste psychologie
Sociale wetenschappen	Samenleving en politiek: sociale en humane wetenschappen, communicatiewetenschappen Sociale aspecten van recht	Samenleving en politiek: sociale en humane wetenschappen, communicatiewetenschappen Sociale aspecten van recht	

Dezelfde basisvorming

Inzoomen op Specifieke Eindtermen

Enkele kanttekeningen en spanningsvelden

Samenhang en differentiatie

Uniek profiel voor DA soms enkel op basis van gekoppelde BK('s)

DA: SPET ook vanuit inhoudelijke verdieping BK

Verschil met huidige invulling SPET

Wetenschaps-domein	Bedrijfsorganisatie (df)	Commerciële organisatie (df)	Internationale handel en logistiek (df)
	BK Boekhoudkundig assistent (4), BK HR-assistent (4)	BK Commercieel assistent (4)	BK Medewerker (inter)nationaal goederenvervoer (3)
Generieke doorstroom-competenties	Generieke doorstroom-competenties	Generieke doorstroom-competenties	Generieke doorstroom-competenties
Wiskunde	Beperkt pakket uit de toegepaste wiskunde: financiële wiskunde	Beperkt pakket uit de toegepaste wiskunde: financiële wiskunde	Beperkt pakket uit de toegepaste wiskunde: financiële wiskunde
Economie	Beperkte uitbreiding algemene economie, Toegepaste bedrijfswetenschappen en recht	Beperkte uitbreiding algemene economie, Toegepaste bedrijfswetenschappen en recht	Beperkte uitbreiding algemene economie, Toegepaste bedrijfswetenschappen en recht

Grote variëteit aan richtingen ↔ voldoende onderscheid tussen richtingen

* De specifieke eindterm wordt met (studierichtingspecifieke) context gerealiseerd.

Inzoomen op Specifieke Eindtermen

Enkele kanttekeningen en spanningsvelden

Samenhang en differentiatie

Uniek profiel voor DA soms enkel op basis van gekoppelde BK('s)

DA: SPET ook vanuit inhoudelijke verdieping BK

Verschil met huidige invulling SPET

Wetenschapsdomein	Bakkerijtechnieken (df)	Slagerij-traiteurtechnieken (df)
	BK Kwaliteits- en procesverantwoordelijke (banket)bakkerij (4)	BK Kwaliteits- en procesverantwoordelijke slagerij (4)
Algemene doorstroomcompetenties	Generieke doorstroomcompetenties	Generieke doorstroomcompetenties
Biologie	Celleer	Celleer
Chemie	Toegepaste chemie	Toegepaste chemie

ALLE richtingen dubbele finaliteit SPET gericht op doorstroom

Samenhang en differentiatie

Uniek profiel voor DA soms enkel op basis van gekoppelde BK('s)

DA: SPET ook vanuit inhoudelijke verdieping BK

Verskil met huidige invulling SPET

Invulling SPET vanuit verhogen slaagkansen
 ↔ organisatie
 ↔ studieprofiel

Inzoomen op Specifieke Eindtermen

Enkele kanttekeningen en spanningsvelden

Huidige specifieke eindtermen

- Specifieke eindtermen enkel in ASO
- Invulling per pool:
  - Economie
  - Humane wetenschappen
  - Grieks/Latijn
  - Moderne talen
  - (Sport)
  - Sportwetenschappen
  - Wetenschappen
  - Wiskunde
  - Topsport (ASO/TSO)
- Studieprofiel, met profielcomponenten, waarin de algemene kenmerken van een wetenschapsdomein worden geconcretiseerd.

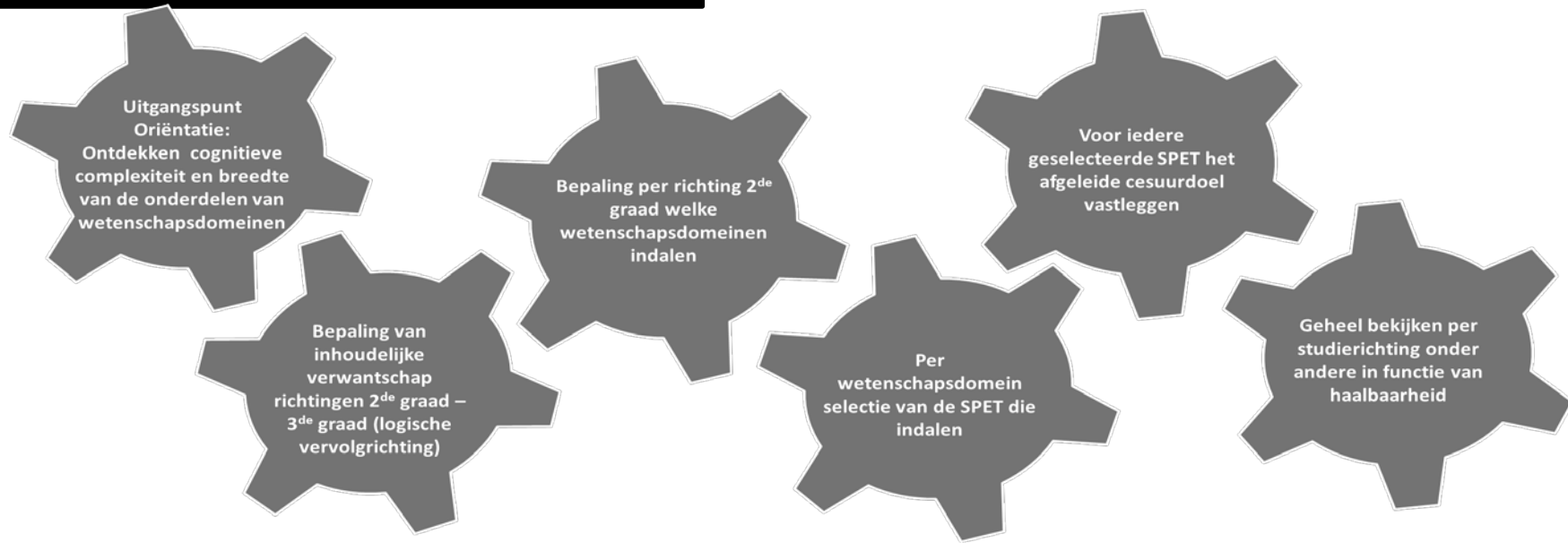
Specifieke Eindtermen en Cesuurdoelen

Specifieke eindtermen moeten worden bereikt op het einde van de derde graad. Tussen de onderwijsoverheid en de onderwijskoepels worden afspraken gemaakt over de doelen die op het einde van de tweede graad moeten worden bereikt, de zogenaamde **cesuurdoelen**.

Werkwijze Specifieke eindtermen

Werkwijze Cesuurdoelen

Goed opgelet 😊

Correct?

SPET worden geformuleerd in functie van alle mogelijke vervolgopleidingen.

Het geheel van SPET voor een bepaalde studierichting is uniek.

De SPET generieke doorstroomcompetenties zijn voor alle studierichtingen in D en DA dezelfde.

Onderdelen van wetenschapsdomeinen worden niet uniek toegekend aan een bepaalde studierichting: sommige studierichtingen hebben gemeenschappelijke SPET

Voor elke bouwsteen van een sleutelcompetentie van de bavo zijn eindtermen per graad geformuleerd.

Er zijn eindtermen die identiek zijn voor alle finaliteiten.

Humane wetenschappen is een domeingebonden doorstroomrichting.

Een studierichting dubbele finaliteit bestaat uit eindtermen, specifieke eindtermen of beroepskwalificaties

Goed opgelet 😊

Correct?

SPET worden geformuleerd in functie van alle mogelijke vervolgopleidingen.

Het geheel van SPET voor een bepaalde studierichting is uniek.

De SPET generieke doorstroomcompetenties zijn voor alle studierichtingen in D en DA dezelfde.

Onderdelen van wetenschapsdomeinen worden niet uniek toegekend aan een bepaalde studierichting: sommige studierichtingen hebben gemeenschappelijke SPET

Voor elke bouwsteen van een sleutelcompetentie van de bavo zijn eindtermen per graad geformuleerd.

Er zijn eindtermen die identiek zijn voor alle finaliteiten.

Humane wetenschappen is een domeingebonden doorstroomrichting.

Een studierichting dubbele finaliteit bestaat uit eindtermen, specifieke eindtermen of beroepskwalificaties

Verder gesprek in twee groepjes

- Informatieve vragen – verduidelijkingen ?
- Hoe kijk je aan tegen de geschetste spanningsvelden ?
- Andere bezorgdheden ?

Spanningsvelden tweede en derde graad

SPANNINGSVELD
ET bavo ↔ beschikbare tijd

Invulling SPET vanuit
verhogen slaagkansen
↔ organisatie
↔ studieprofiel

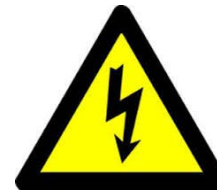
SPANNINGSVELD
SR D/A: ET bavo + SPET +
BK('s)

Grote variëteit aan
richtingen ↔ voldoende
onderscheid tussen
richtingen

SPANNINGSVELD
zelfde ET bavo voor
doorstroom

Nieuwe richtingen
↔ leerlingenprofielen

ALLE richtingen dubbele
finaliteit SPET gericht op
doorstroom